

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายสุเมธ รอยกุลเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๗

วันที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลแพ่ง
-

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

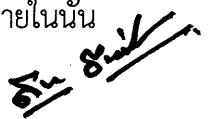
ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และมาตรา ๒๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า โดยที่การพัฒนาตลาดทุนของประเทศที่ผ่านมาได้มุ่งเน้นการพัฒนาตลาดรองซึ่งเป็นตลาดซื้อขาย

หลักทรัพย์เป็นหลัก แต่ยังคงขาดการพัฒนาตลาดแรกอันเป็นตลาดสำหรับหลักทรัพย์ออกใหม่ควบคู่กันไปด้วย ทำให้บทบาทที่สำคัญของตลาดรองในการเป็นตลาดที่สนับสนุนตลาดแรกไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้จึงต้องเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาตลาดแรกได้กว้างขวางขึ้นและให้มีตราสารประเภทต่าง ๆ ได้มากขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุน นอกจากนี้ โดยที่การควบคุมดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับตลาดทุน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับและอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานทำให้การกำกับ และพัฒนาตลาดทุนขาดความเป็นเอกภาพ ทั้งยังขาดมาตรการที่จะคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรมีกฎหมายและหน่วยงานที่เป็นศูนย์รวมในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์และการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ ส่วนที่ ๑ การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และมาตรา ๓๑๗/๑๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง บทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเนื่องจากพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งยังมีข้อจำกัดบางประการทำให้ไม่สามารถใช้บังคับมาตรการลงโทษทางอาญากับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว สมควรปรับปรุงบทบัญญัติบางประการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ และรองรับการเชื่อมโยงระหว่างตลาดทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษทางอาญาได้ในบางกรณี เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น โดยมาตรา ๒๔๓ บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน ตามมาตรา ๒๔๒ (๑) กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ (๒) พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน (๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน และให้รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าว ที่อยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น

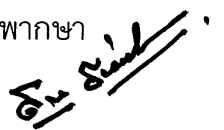
(๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ” มาตรา ๒๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลดังต่อไปนี้ ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพัน ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดไปจากปกติวิสัยของตน เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน ตามมาตรา ๒๔๒ (๑) ผู้ถือหลักทรัพย์เกินร้อยละห้าของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท ที่ออกหลักทรัพย์ โดยให้นับรวมหลักทรัพย์ที่ถือโดยคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา และบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือหลักทรัพย์ (๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบ ข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายในได้ (๓) บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๕) คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาของ บุคคลตามมาตรา ๒๔๓ หรือบุคคลตาม (๓) หรือ (๔)” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กิจการในกลุ่ม ของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตาม (๒) หมายความว่า บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัท ที่ออกหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด” และมาตรา ๓๑๗/๑๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง บัญญัติว่า “ให้นำอายุความฟ้องคดีอาญา มาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนิน มาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑”

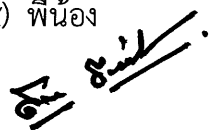
ประเด็นพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๑ ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เป็นบทสันนิษฐานให้เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครอง ข้อมูลภายในเกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามมาตรา ๒๔๒ ซึ่งหากมีการกระทำความผิดประกอบ ความผิดตามมาตรา ๒๔๒ แล้ว บุคคลนั้นจะต้องได้รับโทษทางอาญาตามมาตรา ๒๔๖ เป็นบทสันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าบุคคลมีความผิดอาญา และเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนมีคำพิพากษา

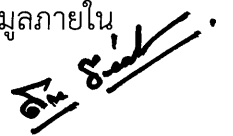

อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง และจำเลยที่ ๕ ถึงที่ ๑๑ ได้แย้งเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ เป็นการตรากฎหมายที่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และไม่ได้ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ การกระทำอันไม่เป็นธรรม เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์และการเข้าถึงหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ ส่วนที่ ๑ การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยมาตรา ๒๔๓ เป็นบทสันนิษฐานให้บุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ เป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ได้แก่ (๑) กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ (๒) พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายใน หรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายใน (๓) บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางการเงิน ที่ปรึกษากฎหมาย ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน หรือบุคคลอื่นใดที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายใน และให้รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ร่วมงานของบุคคลดังกล่าว ที่อยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในนั้น (๔) กรรมการ อนุกรรมการ ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษา หรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ สำนักงาน ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถรู้ข้อมูลภายในอันได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน (๕) นิติบุคคลซึ่งบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) มีอำนาจควบคุมกิจการ สำหรับมาตรา ๒๔๔ เป็นบทสันนิษฐานของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน ซึ่งมีพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ผิดไปจากปกติวิสัยของตน จึงให้สันนิษฐานว่าเป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ได้แก่ (๑) ผู้ถือหลักทรัพย์เกินร้อยละห้าของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์โดยให้นับรวมหลักทรัพย์ที่ถือโดยคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือหลักทรัพย์ (๒) กรรมการ ผู้บริหาร ผู้มีอำนาจควบคุมกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกิจการในกลุ่มของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือสายงานที่รับผิดชอบข้อมูลภายในหรือที่สามารถเข้าถึงข้อมูลภายในได้ (๓) บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม หรือบุตรบุญธรรมของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๔) พี่น้อง

ร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกันของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ (๕) คู่สมรส หรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาของบุคคลตามมาตรา ๒๔๓ หรือบุคคลตาม (๓) หรือ (๔) ทั้งนี้ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติครบองค์ประกอบตามอนุมาตราใดอนุมาตราหนึ่งของมาตรา ๒๔๔ แล้วจะต้องมี “พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดไปจากปกติวิสัยของตน” ด้วย จึงจะถูกสันนิษฐานว่าเป็น “บุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน” โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในฐานะโจทก์ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องพิสูจน์องค์ประกอบในส่วนของ “ตัวบุคคลผู้กระทำ” ว่าบุคคลดังกล่าวมีโอกาสล่วงรู้ข้อมูลภายในอย่างไร หรือเป็นบุคคลที่ต้องตามบทสันนิษฐานตามมาตรา ๒๔๓ หรือมาตรา ๒๔๔ อย่างไร และกรณีตามมาตรา ๒๔๔ ต้องพิสูจน์ด้วยว่า พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในนั้นผิดไปจากปกติวิสัยอย่างไร หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีพฤติกรรมที่ผิดไปจากปกติวิสัยอย่างไร บุคคลนั้นก็มิถือเป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังต้องพิสูจน์องค์ประกอบในส่วนของ “การกระทำ” ตามมาตรา ๒๔๒ ได้แก่ พฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์หรือบอกกล่าวให้ผู้อื่นซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในของผู้กระทำความผิดมีลักษณะอย่างไร และผู้กระทำความผิดได้รับประโยชน์หรือไม่ อย่างไร ด้วย บุคคลนั้นจึงจะต้องรับผิดฐานซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒

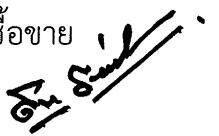
ทั้งนี้ โดยที่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในมีลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มีทุนทรัพย์สูงและมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยภาพรวมของประเทศ ทั้งมีความซับซ้อน มีรายละเอียดทางเทคนิคมาก และเป็นความผิดที่กระทำเฉพาะกลุ่มบุคคลผู้กระทำความผิด พยานหลักฐานที่จะใช้ในการพิสูจน์จึงเป็นเพียงพยานแวดล้อมหรือเป็นพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด ทำให้ยากที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำจนสิ้นสงสัยตามมาตรฐานการพิสูจน์ของคดีอาญา เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ จึงต้องสันนิษฐานว่าบุคคลใดบ้างถือเป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงข้อสันนิษฐานองค์ประกอบในส่วนของ “สถานะของบุคคลผู้กระทำ” เท่านั้น มิใช่การสันนิษฐานว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ยังต้องพิสูจน์องค์ประกอบความผิดอื่น ๆ ว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยหรือไม่ นอกจากนี้ จำเลยมีสิทธิในการพิสูจน์หักล้างข้อกล่าวอ้างของโจทก์ว่าตนไม่รู้หรือไม่ได้ครอบครองข้อมูลภายในนั้นได้ จำเลยจะมีความผิดฐานซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน

ได้ต่อเมื่อมีข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ และเข้าองค์ประกอบความผิดในส่วนอื่น ๆ ตามมาตรา ๒๔๒ ประกอบด้วยเท่านั้น บทสันนิษฐานตามบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจึงเป็น บทสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่ไม่เด็ดขาดเกี่ยวกับการเป็นบุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในของความผิดฐานซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน ไม่ใช่การสันนิษฐานเด็ดขาดว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความผิด อันมีผลเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ไปให้จำเลยโดยที่โจทก์ไม่ต้องพิสูจน์การกระทำตามที่กล่าวอ้าง เมื่อชั่งน้ำหนักของประโยชน์สาธารณะกับสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิดแล้ว เห็นว่า ข้อสันนิษฐานดังกล่าวเป็นไปเพื่อป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อันเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ดังนั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ขัดต่อหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยไม่มีความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ บัญญัติให้นำอายุความฟ้องคดีอาญามาใช้บังคับแก่การฟ้องคดีสำหรับการกระทำความผิดที่อาจดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ตามมาตรา ๓๑๗/๑ ทั้งที่มาตรการลงโทษทางแพ่งมีบทลงโทษให้ชำระเงิน เป็นการฟ้องคดีละเมิด ต้องนำอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ มาใช้บังคับ คือ ๑ ปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิด และรู้ตัวผู้จะฟ้องต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่ต้องไม่พ้น ๑๐ ปีนับแต่วันทำละเมิด บทบัญญัติดังกล่าวทำให้อายุความการฟ้องคดียาวขึ้น เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิด เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพเพิ่มภาระแก่ผู้กระทำความผิดเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้เพิ่มเติมความในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง เป็นมาตรการทางเลือกสำหรับการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงกรณีกระทำการอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในความผิดฐานซื้อขาย

หลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในตามมาตรา ๒๔๒ ด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำความผิด เช่นเดียวกับมาตรการลงโทษทางอาญา หากเลือกใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งแล้วทำให้สิทธิการนำคดีอาญา มาฟ้องเป็นอันระงับไป โดยที่มาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ใช่การดำเนินคดีแพ่งโดยแท้ แต่เป็นมาตรการลงโทษการกระทำความผิดที่มีลักษณะ เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดที่ซับซ้อน กระทำเป็นเครือข่าย มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคน และผู้กระทำความผิดมีตำแหน่งหรือหน้าที่สำคัญในบริษัทนั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ จึงได้กำหนดให้นำอายุความฟ้องคดีอาญา มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีเพื่อกำหนดมาตรการทางแพ่ง เพื่อให้การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาคุณภาพระหว่างผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ อันเนื่องมาจากอายุความการฟ้องคดีที่ยาวขึ้นกับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับในการป้องกันอาชญากรรม ทางเศรษฐกิจซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและประชาชนทั่วไป ดังนั้น บทบัญญัติ ดังกล่าวจึงไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ